

BLUMBERG, Konstantin, sünd. 4. XI 1850 Tartus, astus vastava eksami järel 1867 kroonustipendiaadina kohal. veterinaar-instituuti, mille lõpetas; õiendas 1871 magistrandi-eksami ja omandas väitekirja »Über d. Bau d. *Ampistoma conicum*« kaitsmise järel mag. med. vet. astme. 1871—75 oli B. Venemaal Voroneži kub. vet.-arstiks, valiti siis Tartu vet.-inst. eripatol. ja terap. dotsendiks ja sisehaig. kliin. juhatajaks. Kutsuti 1876 Kaasani vet.-inst. üldpatol. ja patol.-anatomia dotsendiks; valiti seal 1878 erakorral. ja 1886 korral. professoriks. Suri pikemal välism. õpireisil Berliinis 5. VII 1897 neeruhaiguse tagajärjel. Maetud Tartu Jaani koguduse surnuäiale. — B. on Vene- ja välism. teadusl. ajakirjades hulga teadusl. töid ilmutanud. Õppe-vaheaegadel kodumaal viibides võttis B. siinsest elust elavalt osa. Andis välja kodumaa hobusekasvatuse elustamiseks eesti keeles raamatu »Eesti hobune« (Rakveres, 1887), mis ka vene ja saksa keeles ilmunud. Sissetuleku sellest raamatust määras ta asutatava Aleksandri kooli heaks. Ta juhib selles töös tähelepanu eesti hobuse peadele külgedele, näitab, kuidas see vanemal ajal kuulus olnud, nii et tsaar Aleksei Mihailovi saatnud eesti hobuseid Sise-Venemaale ja Peeter Suur Vjatka kub. suguhobusteks. Iseäranis huvitasid B.-i sel ajal tärkavad Eesti põlumeeste-seltsid; ta võttis sagedasti nende näitustest auhinna-mõistjana ja seletusteandjana osa, nii et Viljandi E. Põllum. Selts ta oma auliikmeks valis.

Учен. Зап. Казанск. ветер. инст. 1897; lk. 58—62; Альбомъ имматрик. въ Юрьевск. ветер. инст. 1848—98 (1898). lk. 60; Post. 1897, nr. 112 (nekroloog). — Nimet. kohtades leidub ka ligemaid teateid B.-i teaduslikkude tööde kohta.

H. K.

BOBRINSKI, Vladimir Aleksejevič, sünd. Tuula kub., võttis husaripolgu ohvitserina Krimmi sõjast osa ja nimetati ülesnäidatud vahvuse eest a. 1855 Aleksander II tiibadjutandiks. Oma kindla ja ausa iseloomu tõttu komandeeriti B. mitmel puhul tähtsate eri-ülesannete lahendamiseks provintssidesse. 60-date aa. lõpul oli B. lühikest aega teedeministriks, kuid lahkus pea riigiteenistusest, et oma mõisu Väike-Venemaal valitseda, kus ta a. 1898 suri. Eesti ajaloos omab B. tähtsust oma uurimisreise tõttu a. 1864, mil 40-dail aa. kreeka-õigeusku astunute ja eriti nende vahepeal täisealiseks saanud laste keskel käärimine valitses. Keeld luteri usku tagasi pöörduda põhjustas kreeka-katoliku kiriku vastu sisemiselt külmaks jäänud õigeusklikkude eestlaste ja lätlaste keskel suure meelteärevuse. Audientsil Liivi maamarssalile vürst Lievenile 8. II 1864 tunnustas Aleksan-

der II seisukorra tõsisust ja leidis, et see Euroopa ees liiga suur skandaal oleks, kui Liivimaal usurahutused puhkeksid. Sama a. märtsis tegi keiser B.-le ülesandeks ringreisi ette võtta ja kohtadel selgust muretseda tagasipöördumis-püüete tõsisuse ja intensiivsuse kohta. B. reisis läbi käärimiste peaaäsid, minnes Riiaist Helme kaudu Tartu, sealt üle Põltsamaa ja Viljandi Pärnumaale. Oma 10-päevasel ringreisil kuulas ta kohaliku vene usu preestri ja Ordnungsrichter'i juuresolekul õigeusklikke üle. Et suuremaid demonstrasioone ära hoida (Helmes oli 400, Põltsamaal 600 ja Viljandis 1000 inimest kohale ilmunud kutsutud paarikümne asemel), astus ta ainult väheste kutsutud esindajatega kontakti ja laskis hiljemini isegi kohalikkude võimude poolt rahvakogunemised ära keelda. Säärase ülekuulamise teel saadud andmed esitas B. 18. IV 1864 keisrile salajases aruandes ja selle juurde lisatud üksikasjalisemas märgukirjas, milles ta liikumise kohta avaldab järgmisi mõtteid: Tung luteri usku tagasi pöörduda ei ole ajutise meelteärevuse produkt, vaid 1845. a. alanud sündmuste loomulik tulemus. Kindel tõsiasi on, et õigeusk vastu võeti eeskätt lootuses oma materjalset seisukorda parandada. 140 tuhandest Liivi õigeusklikust pooldab vahest ainult 0,1 otsekohele vene kirikut, mis kuskil ei ole juuri ajanud ega rahva veenete ja eluviisidega ühte kasvanud. Oma koguduste suure territooriumi ja eesti keele väheste mõistmise pärast ei suuda oma luteri ametivennist vähem haritud ja vaesemad vene preestrid koguduste liikmeile avaldada sügavat kõlblist mõju, vaid langetavad ainult politseiliste abinõudega, milledega vastutõrkujaid sunnitakse usukombeid täitma, kreeka-katoliku kiriku autoriteeti. B. soovitas senisest süsteemist loobuda ja tõrkujale õigus anda oma südametunnistuse järgi usku valida. Aleksander II-le avaldanud (tema sõnade järgi Lievenile audientsil 4. V 1864) B. aruanne vapustava mulje. Riia ja Miitavi ppiiskopi Plaatori, politseiministri vürst Dolgorukovi ja teiste mõjul, kes B. väiteid igapidi püüdsid kõigutada, jäi viimase ettepanek siiski teostamata. Mingil teel said Balti saksluse eestvõitlejad B. aruande ning märgukirja jälile ja avaldasid selle teksti a. 1867 »Livl. Beiträge« esimeses osas. Vene slavofiilid J. Samariniga (vt.) eesotsas püüdsid nüüd ägedalt B. väiteid kõigutada, süüdistades teda Balti olude mittetundmises ja liigses saksasõbralikkuses. B. aruande kaudset mõju võib näha selles, et A. II 19. III 1865 sega-abiellulistele Baltimaal õiguse andis oma lapsi soovikorral luteri usku ristida.

Русск. Аpx. 1898, II, 461—4; St. Holstein, Materialien I; A. Harless,